

HERALDISK TIDSSKRIFT

BIND 1 • NR 9 • 1964

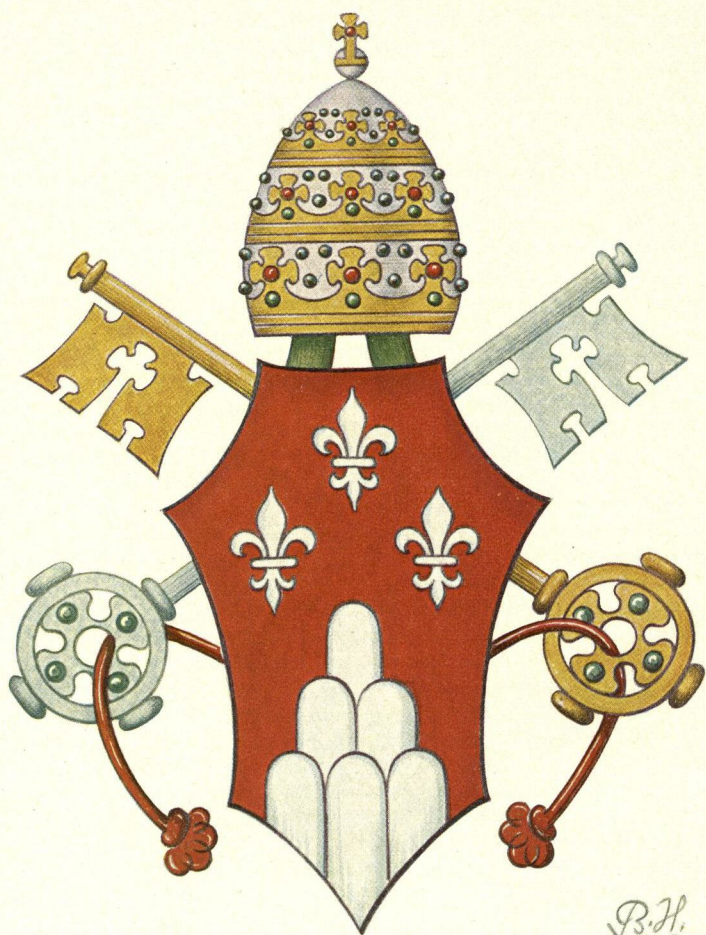
Pave Paul den Sjettes Våben
Av Bruno B. Heim

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

Heraldisk Selskab • Heraldinen Seura • Skjaldfræðafélagið

Heraldisk Selskap • Heraldiska Sällskapet

P.H.
1963

Pave Paul den Sjettes Våben

Af Bruno B. Heim

GIOVANNI Battista Montini blev født 26. september 1897 i Concesio ved Brescia i Norditalien som søn af advokat Giorgio Montini og hans hustru, Judith Alghisi. Efter at have afsluttet sine studier med fremragende resultat, blev han i 1920 præsteviet og knyttet til den pavelige administration, statssekretariatet, hvor han, bortset fra en kort periode ved det apostoliske nuntiatur (den pavelige ambassade) i Warszawa, forblev til 1954. I sine sidste år i statssekretariatet indtog han dets højeste post, som pro-statssekretær, dvs. at han udøvede statssekretærens funktioner uden endnu at være kardinal. I november 1954 udnævnte pave Pius XII ham til ærkebiskop af Milano.

Som ærkebiskop blev det nu nødvendigt for ham at føre segl og våbenskjold. Hans slægt havde i forvejen et gammelt våben. I et manuskript fra 1500-tallet, »Registro delle cose di Brescia«, udarbejdet af en adelsmand ved navn Pandolfo Nassino og i dag opbevaret i Biblioteca Queriniana i Brescia, læser man om familien Montini: »De tilhører ikke noget gammelt hus, men har altid været anstændige mennesker af gode manerer«. I 1500-tallet mente man altså ikke at kunne kalde slægten gammel, men siden er der jo gået 400 år.

Montini'ernes våben var i det væsentlige det samme som det pave Paul VI fører i dag. Da han blev ærkebiskop af Milano, rådede heraldiske eksperter ham til at forenkle det gamle våben noget, og han lod sig overtale. Lykke-

ligvis, må man sige, for denne forenkling var i høj grad til våbenets fordel.

Det ser i dag således ud: *I rødt felt tre sølv liljer over et sølv seksbjerg (af italiensk facon).*

Tidligere blev *montini'*erne — »de små bjerge« — ikke udformet på den italienske måde, men blot som en række spidser der ragede op fra skjoldets nederste kant. Uanset på hvilken måde de tegnes, hentyder de naturligvis til navnet, og våbenet er altså »talende«. I den tidligste heraldik var talende våbener næppe almindelige, men i de følgende århundreder blev de populære.

Oven over de tre sølv liljer fandtes i de tidligere Montini-våbener også *tre grønne river* eller rettere *rivehoveder*: med tænder, men uden skaft. Våbenet har i høj grad vundet, ved at disse river er udeladt, både i enkelhed og i farveharmonie. De grønne river i rødt felt gjorde ikke noget godt indtryk. Denne bevidste forenkling af våbenet må i enhver henseende betegnes som heldig.

Så længe ærkebiskop Montini endnu ikke var kardinal, timbreredes hans våben med den grønne ærkebiskoppelige prælatat med ti kvaster på hver side af skjoldet, og bag skjoldet stod dobbeltkorset (se også Heraldisk Tidsskrift nr. 4 p. 150 og nr. 5 p. 229). Da han i 1958 blev kardinal ombyttedes den grønne ærkebispehat med den røde kardinalhat med 15 kvaster på hver side.

Ved det pavelige våben erstattes disse attributter af de pavelige værdig-

hedstegn: de to krydsede nøgler og tiaraen.

De to nøgler anskueliggør *nøglemagten*, som Christus overdrog apostlen Peter med ordene: »Og jeg vil give dig Himmerigets Nøgler, og hvad du binder på Jorden, det skal være bundet i Himlene, og hvad du løser på Jorden, det skal være løst i Himlene« (Matthæus 16, 18-20).

Den ene nøgle er guld, den anden sølv. Den gyldne nøgle symboliserer i denne sammenhæng magten i det hinsidige, nøglen af sølv magten her på Jorden. Følgelig er nøglerne symboler på pavens jurisdiktion over kirken. Nøglerne omtales flere gange i den Hellige Skrift og hos de gamle kirkefædre. I den kirkelige kunst er de, i hvert fald siden 400-tallet, blevet anvendt som symbol på kirkens højeste myndighed. I pavelig heraldik har man brugt dem siden 1200-tallet. Den første pave som med sikkerhed vides at have ført våben, er Bonifacius VIII (1294-1303).

Farverne i det pavelige flag (gult og hvidt) går tilbage til guld- og sølvnøglen.

Blandt pavens hovedbeklædninger er tiaraen i vor tid den mest majestætiske. Han bærer den ved højtidelige lejligheder, men ikke ved egentlige kulthandlinger. Den har udviklet sig af mitraen, bispehuen, og har rødder helt tilbage i førkristen tid. Oprindeligt så den ud som en mitra kombineret med en enkelt, åben krone. Under Bonifacius VIII satte man endnu en krone til, og kort tid efter endnu én, således at tiaraen siden begyndelsen af 1300-tallet har bestået af tre kroner oven over hinanden.

I heraldikken blev pavernes tiara til forskellig tid gengivet på forskellig

måde, efter tidens stil og kunstnerens smag, hvilket var, og er, helt som det skal være. Hvis heraldikken skal kunne kaldes en kunstart, må den nemlig aldrig stivne, aldrig nøjes med blot at eftergøre. Desværre er dette netop hvad der mere og mere er sket i de sidste århundreder, også inden for den kirkelige heraldik.

På farve-gengivelsen i dette nummer af Heraldisk Tidsskrift har vi givet tiaraen en smuk, heraldiseret udformning, uanset at pave Paul VI helst anvender en tiara af et noget andet udseende, den såkaldte Milano-tiara, skænket ham til kroningen af hans tidligere stift. Heraldisk set er Milano-tiaraen mindre prægnant. Men som enhver med kendskab til den heraldiske kunst véd, kan man udforme det samme våben på de forskelligste måder: forudsat at dets bestanddele fremstår tydeligt, og at man ikke ændrer dets farver, er det stadig det samme våben.

Generelt kan om den pavelige heraldik siges, at man tydeligvis bestræber sig for, at gøre den så enkel som muligt. Paverne har i reglen kun ført deres eget våben, aldrig, som andre fyrster, territorialvåbener. Af de 91 pavevåbener, som kendes, indeholder kun seks andet end pavens personlige våben. Fire paver, der tidligere havde tilhørt religiøse ordenssamfund, ønskede som et minde at beholde ordensvåbenet i deres pavelige våbenskjold. Og paverne Pius X og Johannes XXIII, der begge havde været patriark af Venezia, førte vedblivende Markusløven i deres pavevåbener.

Der er heller ikke andet tilbehør til det pavelige våbenskjold end tiaraen og nøglerne, hverken valgsprog, skjoldholdere eller noget andet.

[DA] Dette materiale er beskyttet af ophavsret. Det kan downloades, lagres og udskrives til personlig brug og til ikke-kommerciel brug i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbejdning, tilgængeliggørelse samt fremstilling af kopier er ellers kun tilladt i det omfang, der følger af lov eller aftale.

[NO] Dette materialet er beskyttet av opphavsrett. Det kan lastes ned, lagres og skrives ut for personlig bruk og for ikke-kommersiell bruk i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbeidning, tilgjengeliggjøring og fremstilling av kopier er ellers bare tillatt i den grad som følger av lov eller avtale.

[SV] Detta material är skyddat av upphovsrätt. Det får laddas ned, sparas och skrivas ut för enskilt bruk samt för icke-kommersiellt bruk i samband med undervisning och forskning. Bearbetning, tillgängliggörande samt framställning av kopior är i övrigt bara tillåtet i den utsträckning som följer av lag eller avtal.

[EN] This material is protected by copyright. It may be downloaded, saved and printed for personal use and for non-commercial use in connection with teaching and research. Altering, making it available or producing copies is otherwise only permitted to the extent that follows from law or contract.